

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Statens jernbanetilsyn
Postboks 7113 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1947

19.12.2017

Tildelingsbrev 2018 - Statens jernbanetilsyn

1. INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S og Innst. 13 S (2017-2018). Dette brevet gjelder Stortingets budsjettvedtak og de vilkår og krav som departementet stiller til Statens jernbanetilsyn i 2018.

Tildelingsbrevet trekker opp målene for virksomheten, herunder delmål, prioriteringer og krav i 2018. Instruksen for etaten og de arbeidsoppgavene som etaten har i henhold til denne, skal til enhver tid følges opp.

2. OVERORDNEDE MÅL OG PRIORITERINGER

Det overordnede målet for transportpolitikken er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling, jf. Meld. St. 33 (2016-2017) *Nasjonal transportplan 2018-2029*. Statens jernbanetilsyn skal bidra til å oppnå dette målet gjennom ansvaret for tilsyn med norsk jernbane. Det er en sentral oppgave for Statens jernbanetilsyn å tilpasse sin kapasitet til aktivitetsnivået i jernbanesektoren. Samtidig må tilsynet håndtere nye oppgaver som Samferdselsdepartementet tillegger tilsynet.

Statens jernbanetilsyn skal sørge for at mål og krav blir fulgt opp på en effektiv og formålstjenlig måte innenfor vedtatte bevilgninger for 2018 på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn og 4354 Statens jernbanetilsyn.

Statens jernbanetilsyn skal innenfor sine myndighetsområder gi råd om hvordan Samferdselsdepartementet kan utvikle disse områdene.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.sd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Kollektivtransport- og
baneavdelingen

Saksbehandler

3. HOVEDMÅL OG DELMÅL FOR 2018

Målstrukturen for Statens jernbanetilsyn i 2018 er i hovedsak en videreføring av målstrukturen fra 2017. Imidlertid er delmålene under hovedmål 3 noe omskrevet.

3.1 Hovedmål 1

"God sikkerhet og samtrafikkevne på jernbane og god sikkerhet på trikk og t-bane"

3.1.1 Delmål 1.1

"Fremme sikker jernbanedrift gjennom aktiv veiledning, tillatelser og risikobasert tilsyn"

3.1.2 Delmål 1.2

"Sikre at jernbaneregelverket er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne"

3.1.3 Delmål 1.3

"Fremme norske interesser i europeisk regelverksutvikling"

3.1.4 Delmål 1.4

"Forvalte og utnytte statistikk og tilstandsvurderinger om sikkerhetsnivå"

3.1.5 Delmål 1.5

"Sikre oppfølging og implementering av regelverk for sikring/terrorberedskap og andre tilsiktede uønskede handlinger."

3.2 HOVEDMÅL 2

"God sikkerhet på taubaneanlegg og fornøylesinnretninger"

3.2.1 Delmål 2.1

"Sikre at taubane- og fornøylesinnretningsregelverket er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne"

3.2.2 Delmål 2.2

"Fremme kompetanse om regelverkskrav og øke risikohåndteringsevnen for taubaneanlegg og fornøylesinnretninger"

3.2.3 Delmål 2.3

"Påse sikker drift av taubaner og fornøylesinnretninger gjennom tillatelser og risikobasert tilsyn."

3.3. Hovedmål 3

"Effektivt marked for jernbanetransport med sunn konkurranse og like vilkår."

3.3.1 Delmål 3.1

"Påse at aktørene etterlever regelverket om markeds- og konkurranseforhold på jernbanen"

3.3.2 Delmål 3.2

"Sikre at regelverket for markeds- og konkurranseforhold på jernbane er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne"

3.3.3 Delmål 3.3

"Forhindre konkurranseskadelig atferd/utvikling i jernbanemarkedene."

4. FORUTSETNINGER OG KRAV

Statens jernbanetilsyn skal i 2018 følge opp funnene fra i kartleggingen og analysen av den interne ressursbruken i 2017. Samferdselsdepartementet ber tilsynet effektivt tilpasse den interne organisasjonen til strukturen i sektoren, forberedelse til gjennomføring av jernbanepakke IV og SERA-direktivet, samt nytt regelverk for taubane og fornøyelsesinnretninger. Tilpasningene bør være langsiktige og strategisk forankret. Strategiske tilpasninger tar høyde for bransjeendringer, teknologisk utvikling og digitalisering, og sikrer at kvaliteten opprettholdes. Statens jernbanetilsyn bør se oppfølging av intern ressursbruk i sammenheng med kravene om effektivisering i staten og med målet om synliggjøring av ressursbruk ved en eventuell innføring av gebyrer for jernbaneaktivitet. Samferdselsdepartementet ber tilsynet om å rapportere på arbeid med tilpasning av den interne organisasjonen sammen med øvrig rapportering om effektivitet. Departementet understreker at forbedringen fra 2017 til 2018 skal konkretiseres i rapporteringen.

I regelverksutviklingen og tilsynsvirksomheten skal Statens jernbanetilsyn legge vekt på hensynet til økonomiske, administrative og andre konsekvenser både for samfunnet og virksomhetene som er omfattet av regelverket. Dette gjelder også i det internasjonale arbeidet. Statens jernbanetilsyn skal fortløpende gjennom året informere om viktige forhold tilsynet blir oppmerksom på, og som kan ha konsekvenser for departementet sitt ansvar for jernbanesektoren. Tilsynet skal informere departementet om vesentlige risikoforhold og avvik fra fastsatte mål, vedtatte planer og tildelingsbrevet så snart tilsynet blir kjent med det, og samtidig gi departementet råd om mulige korrigerende tiltak.

Statens jernbanetilsyn skal i 2018 bidra i departementets arbeid med nasjonal gjennomføring av jernbanepakke IV.

Statens jernbanetilsyn skal følge med på konsekvensene for jernbanesektoren av jernbanereformen og jernbanepakke IV, og arbeide med å gjennomføre samtrafikkdirektivet og sikkerhetsdirektivet i norsk rett. Samferdselsdepartementet ber tilsynet utarbeide en oversikt over konsekvenser for bransjen og virksomheten.

Statens jernbanetilsyn skal sikre tilfredsstillende saksbehandlingstider for driftstillatelser for taubaner og fornøyelsesinnretninger. Statens jernbanetilsyn bes i forbindelse med øvrig rapportering om å informere departementet om planlagt nivå for tilsynsvirksomheten i 2018.

Regjeringen vil føre en aktiv Europapolitikk, og er i ferd med å utarbeide en ny strategi for samarbeidet med EU i perioden 2018-2021. Oppfølging av denne strategien blir viktig i 2018. Videre vil arbeidet med å ivareta norske interesser knyttet til Brexit bli prioritert.

I det løpende EØS-arbeidet er det særlig viktig å være tidlig ute i medvirkningsarbeidet for å identifisere saker som er viktige for Norge. Videre er det viktig å bidra til å oppfylle regjeringens målsetning om å redusere etterslepet av EU-rettsakter som vurderes innlemmet i EØS-avtalen. For å oppnå dette er et godt samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og underliggende virksomheter en nødvendig forutsetning. Statens jernbanetilsyn deltar i økende grad i regelverksprosessene i EU gjennom ekspertgrupper, komiteer og i ERA. For å bidra til at vi på samferdselsområdet samlet sett ivaretar norske interesser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte bes Statens jernbanetilsyn følge opp krav og frister for EU/EØS-arbeidet i henhold til Utredningsinstruksen og Samferdselsdepartementets EØS-strategi. Videre bes Statens jernbanetilsyn rapportere på dette i samarbeidsfora som finnes mellom departementet og tilsynet på EØS-området. Der Statens jernbanetilsyn deltar i EUs regelverksutforming skal det være tett kontakt med departementet for å bidra til et klart mandat og en koordinert norsk posisjon.

4.1 Samfunnssikkerhet

Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være målbart, systematisk og sporbart, og inngå som en integrert del av etatens virksomhet.

Det overordnede målet for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren er å unngå store uønskede hendelser som medfører skader på personer, miljø eller materiell, og minske følgene av slike hendelser hvis de skulle oppstå, samt sikre pålitelighet og framkommelighet i transport- og kommunikasjonsnett både i normalsituasjoner og under påkjenninger.

De overordnede mål og krav for samfunnssikkerhetsarbeidet i etatene er fastlagt i «Strategi for samfunnssikkerhet i samferdselssektoren» fra 2015. Som det fremgår av strategien skal etatene særskilt prioritere følgende tre områder:

- Klimatilpasning
- Informasjons- og IKT-sikkerhet
- Sikring av kritiske objekter, systemer og funksjoner

Etatene konkretiserte i 2016 hva ovennevnte prioriteringer innebærer for egen virksomhet, gjennom utarbeidelse av egne strategier for samfunnssikkerhet og tilhørende handlingsplaner.

Statens jernbanetilsyn skal i 2018 rapportere til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi og tilhørende handlingsplan. Rapporteringen skal synliggjøre forholdet mellom strategiske mål, tilstand og status innenfor målområdene, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Det skal avgis to rapporter som oversendes departementet som selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I tertialrapportene skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Statens jernbanetilsyn skal i 2018 fortsette å delta på de halvårlige kontaktmøtene om samfunnssikkerhet som departementet avholder i forbindelse med ovennevnte rapportering.

Samferdselssektoren er en viktig del av totalforsvaret, og etatene og selskapene skal kunne yte støtte til Forsvaret i sikkerhetspolitisk krise og krig. Statens jernbanetilsyn skal i 2018 være en aktiv bidragsyter i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret, herunder bidra til ansvars- og rolleavklaringer, samt delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor Statens jernbanetilsyn har en rolle.

I tillegg ber vi Statens jernbanetilsyn ha høy oppmerksomhet på det forebyggende sikkerhetsarbeidet gjennom oppfølging av bestemmelsene i sikkerhetsloven med forskrifter. Statens jernbanetilsyn skal i løpet av 2018 avgi en rapport om sitt forebyggende sikkerhetsarbeid, etter nærmere bestilling fra departementet.

4.2 Effektivisering og digitalisering

I den politiske plattformen for regjeringen er det varslet flere tiltak for fornying og modernisering som er nødvendig for å effektivisere offentlig sektor og sikre gode konkurransevilkår for norsk næringsliv. I transportsektoren tar regjeringen nye organisatoriske løsninger i bruk for å få høyere tempo på utbyggingene og mer ut av ressursene.

For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer er det innført en reform for mindre byråkrati og mer effektiv bruk av midlene. Det er forutsatt at alle statlige virksomheter skal frigjøre en produktivetsgevinst i 2018 på 0,7 pst. av driftsutgiftene. Grunnlaget for beregningen i 2018 er saldert budsjett 2017. For Statens jernbanetilsyn er produktivetsgevinsten i 2018 satt til 501 000 kr på kap. 1354, post 01 *Driftsutgifter* og 138 000 kr på post 21 *Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger*.

I tertial- og årsrapport skal det gå fram hvilke tiltak som Statens jernbanetilsyn gjennomfører for å følge opp dette.

Statens jernbanetilsyn skal rapportere på indikatorene for drifts- og administrasjonseffektivitet i tertialrapportene og årsrapporten. Indikatorene det skal rapporteres på går fram av vedlegget om krav til årsrapport og årsregnskap. Departementet vil komme tilbake til med nærmere presiseringer om utregningene. Statens jernbanetilsyn skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet. Vi viser i denne sammenheng til digitaliseringsrundskrivet H-7/17 av 8. september 2017, jf. også brev fra Samferdselsdepartementet av 29. november 2017.

Det fremgår av digitaliseringsrundskrivet at departementene innen utgangen av 2018 skal vurdere hvilke tjenester som bør ses i sammenheng med andre virksomheters tjenester, og om tjenestene egner seg for utvikling av tjenestekjeder (jf. H-7/17, pkt. 1.2). For å kunne foreta en slik vurdering er vi avhengig av bidrag fra etatene. Departementet ber derfor (navn på etat) om å foreta en tilsvarende kartlegging på sitt område. Vi ber spesielt om å bli opplyst om det er behov for at Samferdselsdepartementet tar initiativ overfor andre departementer

for å lette samarbeidet om tjenester mellom (navn på etat) og underliggende virksomheter i andre sektorer.

Vi ber om tilbakemelding **senest 1. oktober 2018**.

4.3. Risikostyring

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i statlig forvaltning. Vilkåret for en god mål- og resultatstyring er at ledelsen kjenner og aktivt håndterer de utfordringene og uvisshetene som kan påvirke måloppnåelsen på en negativ måte. Bestemmelser om økonomistyring i staten kap 2.4 omhandler kravene til internkontroll og risikostyring i statlige virksomheter. Ledelsen i Statens jernbanetilsyn skal påse at risikostyringen og internkontrollen av tilsynet fungerer på en tilfredsstillende måte.

I henhold til bestemmelsene i kap 1.5.2 skal departementet forsikre seg om at alle virksomheter har tilfredsstillende internkontroll slik at fastsatte mål og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drevet i samsvar med gjeldende lover og regler. Departementet ønsker en oversikt over virksomhetenes arbeid med risikovurderinger og risikostyring, og tar sikte på å komme tilbake med en nærmere bestilling før sommeren 2018.

Statens jernbanetilsyns risikovurderinger er en del av styringsdialogen med departementet. Risikovurderinger skal derfor inngå i rapporteringen både i tertialrapportene og årsrapporten.

Det vises for øvrig til Direktoratet for økonomistyring sine metodedokumenter på området:

<http://www.dfo.no/Styring/Publikasjoner-og-rapporter/Veiledere>.

4.4 Oppfølging av utredning om gebyrfinansiering

Samferdselsdepartementet viser til den oversendte rapporten om gebyr på jernbane av 1. november 2017. Departementet vil komme tilbake til videre oppfølging i eget brev.

Til orientering kan opplyses at departementet i forbindelse med lovarbeidet om gjennomføring av jernbanepakke IV i norsk rett utarbeider lovforslag som åpner for gebyrfinansiering av tilsynet. Det legges opp til ikrafttredelsesdato 1. januar 2020.

5. ADMINISTRATIVE FORHOLD

5.1 Fellesføring - motvirke arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Statens jernbanetilsyn skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Tilsynet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Direktoratet for forvaltning og IKT utarbeidet et rundskriv (H-8/2017) med forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

6. BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER

Stortinget vedtok den 14. desember 2017 statsbudsjettet for 2018, jf. Prop. 1 S og Innst. 13 S (2017-2018).

6.1 Bevilgninger til Statens jernbanetilsyn for 2018

Disse bevilgningene ble vedtatt:

Kap. 1354 Statens jernbanetilsyn

Post	Benevnelse	kr
01	Driftsutgifter	71 857 000
21	Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	20 161 000
<i>Sum kap. 1354</i>		<i>92 018 000</i>

Kap. 4354 Statens jernbanetilsyn

Post	Benevnelse	kr
01	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	14 300 000
<i>Sum kap. 4354</i>		<i>14 300 000</i>

6.2 Fullmakter gitt ved behandlingen av Prop. 1 S (2017-2018) og Innst. 13 S (2017-2018)

Stortinget vedtok bl.a. denne fullmakten for Samferdselsdepartementet:

Merinntektsfullmakter

«Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2018 kan:

<u>overskride bevilgningen under</u>	<u>mot tilsvarende merinntekt under</u>
kap. 1354 post 21	kap. 4354 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganer som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.»

Samferdselsdepartementet delegerer denne fullmakten til Statens jernbanetilsyn.

6.3 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet delegerte i rundskriv R-110 av 13. januar 2017 noen fullmakter etter bevilgningsreglementet til departementene. For Statens jernbanetilsyn er én fullmakt relevant.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Samferdselsdepartementet delegerer til Statens jernbanetilsyn fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2018. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av etaten, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av

renholds- og vaktmestertjenester. Etaten må kunne dekke utgifter ved inngåtte avtaler innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn, postene 01 Driftsutgifter, og 21 Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Statens jernbanetilsyn vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal hensynet til den framtidige handlefriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2018 må Statens jernbanetilsyn redegjøre for at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Statens jernbanetilsyn nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må den legges fram for Samferdselsdepartementet før den blir inngått, slik at ev. behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Instruks om økonomistyring for Statens jernbanetilsyn setter krav til rapportering fra etaten, både i og etter budsjettåret.

Summen av rapporteringene i tertialrapportene, årsrapporten og på etatsstyringsmøtene skal bidra til en best mulig styringsdialog og fortløpende resultatoppfølging. Etatsstyringsmøtene bør hjelpe til å utfylle og forklare de skriftlige rapportene snarere enn å gjengi disse.

7.1 Årsrapport

Statens jernbanetilsyn skal årlig utarbeide en årsrapport til Samferdselsdepartementet. Årsrapporten og årsregnskapet skal utarbeides etter fastsatt standard, jf. vedlegg.

Årsrapporten skal blant annet inneholde en helhetlig framstilling og vurdering av gjennomførte aktiviteter og resultater i Statens jernbanetilsyn. Den skal gi et grunnlag for å vurdere om ressursene tilsynet har hatt til rådighet, har blitt brukt effektivt og etter forutsetningene. Vi viser til vedlegget for nærmere redegjørelse for rapporteringskravene i årsrapporten.

Årsrapport med regnskap for budsjettåret 2018 skal sendes Samferdselsdepartementet senest 15. mars 2019. Rapporten skal publiseres innen 1. mai 2019, eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og tilsynet.

7.2 Tertialrapporter

Så snart som mulig etter tertialsiftet og senest 5. juni 2018 og 10. oktober 2018 skal Statens jernbanetilsyn sende tertialrapport til departementet. Rapporten skal inneholde:

- Kort oppsummering av utfordringer og risiko i budsjettåret.
- Oppfølging av fastsatte mål og andre krav som er satt i dette brevet.
- En oversikt over bruken av tildelt bevilgning hittil i året.
- Prognose for bruken av disponibel bevilgning for hele budsjettåret.
- Eget vedlegg om samfunnsikkerhet

8. PLAN FOR ETATSSTYRINGSMØTENE

Samferdselsdepartementet legger som vanlig opp til at det avholdes tre ordinære etatsstyringsmøter med Statens jernbanetilsyn i 2018. Det første møtet ledes av statsråden og avholdes 15. januar 2018, mens det andre holdes i juni og det tredje i oktober/november.

I tillegg til de tre ordinære etatsstyringsmøtene skal det avholdes et møte om årsrapporten for 2017. Det vil bli innkalt til dette møtet etter at departementet har mottatt årsrapport og -regnskap, og før fristen for offentliggjøring 1. mai 2018.

Departementet kommer tilbake med konkrete tidspunkter for innkalling og dagsorden til de øvrige møtene.

9. AVSLUTNING

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn og 4354 Statens jernbanetilsyn for 2018 til disposisjon for Statens jernbanetilsyn. Bevilgningene skal brukes i samsvar med de styringssignalene som er gitt i Prop. 1 S (2017-2018) og Innst. 13 S (2017-2018), ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2018, i dette tildelingsbrevet, ev. supplerende tildelingsbrev og i etatsstyringsmøtene.

Samferdselsdepartementet vil publisere tildelingsbrevet på sine nettsider. Vi ber Statens jernbanetilsyn publisere brevet på sine nettsider så snart som mulig etter at brevet er mottatt.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen

Fredrik Birkheim Arnesen

Kopi:
Riksrevisjonen

Vedlegg

Krav til årsrapport og årsregnskap – vedlegg til tildelingsbrevet for 2018

Årsrapporten skal inneholde seks deler, med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og hovedtall
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsregnskapet består av:

- Ledelseskomentarer
- Oppstilling av bevilgningsrapportering
- Oppstilling av artskontorrapportering

Årsrapport med årsregnskap sendes Samferdselsdepartementet senest 15. mars 2019.

Årsrapporten

- *Leders beretning*

Beretningen skal på et overordnet nivå være en introduksjon til årsrapportens mer detaljerte redegjørelse, men ikke et rent sammendrag. Den bør inneholde:

- en vurdering av etatens samlede resultater for året (gode og dårlige).
- en vurdering av de samlede resultatene opp mot ressursbruken (ses opp mot årsregnskapet og ledelseskomentarene der)
- overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene og sentrale forhold som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater.

Leders beretning skal signeres av direktøren. Den bør ikke overstige en til to sider.

- *Introduksjon til virksomheten og hovedtall*

Denne bør inneholde:

- kort omtale av myndighet, ansvarsområde og overordnede mål for (*navn på etat*)
- en presentasjon av etaten hvor tilknytningsform og organisasjonsstruktur omtales.

Nøkkeltall

- antall ansatte pr. 31.12.18

Utvikling over de tre siste årene

- årsverk
- samlet tildeling
- utnyttelsesgrad av bevilgningen
- driftsutgifter
- lønnsandel av driftsutgifter
- konsulentandel driftsutgifter

- volumtall som viser hva slags tjenester etaten produserer og omfanget av disse.

Presentasjonen bør ikke overskride to-tre sider.

- *Årets aktiviteter og resultater*

Redegjørelsen i denne delen er et viktig grunnlag for departementets rapportering til Stortinget og bør inneholde:

- analyse og vurdering av resultater og/eller oppnådde effekter basert på informasjon i forrige punkt. Dette kan gjøres ved å sammenlikne mellom år og ved å bruke utdrag av relevante regnskapsdata eller beregnede nøkkeltall
- redegjørelse for oppnådde resultater ut fra mål og resultatkrav satt i tildelingsbrevet, - vesentlige forhold som etaten vil framheve
- redegjøre for gjennomføring av oppdrag som Samferdselsdepartementet har gitt og som etaten mener belyser resultater og måloppnåelse
- hovedfunn i gjennomførte evalueringer
- gjennomførte brukerundersøkelser
- redegjørelse for ressursbruk og vurdering av denne. I denne forbindelse skal det bl.a. redegjøres for indikatorene for drift- og administrasjonseffektivitet for 2016-2018. Disse er:
 - KPI1: Årsverksutgift
Lønn og sosiale utgifter/Antall årsverk
 - KPI2: Totalutgift pr. årsverk
Sum total utgifter/antall årsverk
 - KPI3: Lønnsutgiftsandel
Lønn og sosiale utgifter/Sum totale utgifter
 - KPI4 Andel administrative utgifter
Administrasjonsutgifter/Sum totale utgifter
 - KPI5 Administrative utgifter pr. årsverk
Administrasjonsutgifter/Antall årsverk
- forklaringer og kommentarer til vesentlige mer- og mindreutgifter/inntekter i bevilgningsoppstillingen i årsregnskapet
- bruken av fullmakten gitt ved Stortingets behandling av Prop. 1 S (2017-2018) samt av Samferdselsdepartementet. Dette må ses i sammenheng med note B til regnskapet.

- *Styring og kontroll i virksomheten*

Informasjonen under dette punktet skal gi Samferdselsdepartementet grunnlag for å vurdere om etaten har god styring og tilfredsstillende kontroll, samt belyse om systemene som etaten har, bidrar til å oppnå mål og resultater og om måloppnåelsen er effektiv. Det er ikke behov for en fullstendig redegjørelse hvert år om støtte- og styringssystemer. Vi ber om en kort vurdering av følgende vesentlige forhold som kan ha betydning for departementets styring og kontroll:

- -etatens risikovurdering og ev. tiltak for å redusere risiko
- om det er avdekt vesentlige svakheter, feil, mangler i opplegget for intern kontroll, samt ev. utbedringstiltak som er satt i verk
- om internkontrollen har avdekt vesentlige svakheter, feil og mangler i kritiske prosesser og aktiviteter, samt om det er iverksatt tiltak for å bøte på disse
- rapportering av vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering og ytre miljø

Dersom det er aktuelt, bes etaten rapportere om følgende:

- prosjekter og igangsatte tiltak knyttet til systemer for styring
- forvaltningen av egne eiendeler (materielle verdier)
- bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjonen i virksomheten

- systemer for å samle inn, måle, rapportere og evaluere resultater
- utførte endringer som følge av tilsynssaker eller andre oppfølgingssaker som er av betydning for departementets styring.

Etaten må vurdere om det er andre forhold av betydning for departementets styring som etaten bør rapportere om.

- *Vurdering av framtidsutsikter*

Etaten bes redegjøre for:

- utviklingstrekk i samfunnet eller ev. andre vesentlige endringer som etaten har vurdert, og som den mener vil kunne påvirke evnen til å nå resultater og mål på lengre sikt
- forhold som har blitt aktuelle i løpet av året og som vil ha betydning for årene som kommer (konkrete forhold i og utenfor etaten som vil virke inn på framtidig evne til å løse samfunnsoppdraget, gitt oppnådde resultater, planlagte tiltak og prioriteringer).

Denne delen bør ikke være på mer enn en til to sider.

- *Vedlegg*

Det kan benyttes egne vedlegg for å rapportere om særskilte forhold.

Kystverket bes utarbeide et vedlegg som viser større investeringsprosjekter

Årsregnskapet

- *Ledelsekommentarer*

Denne skal inneholde direktørens vurderinger av vesentlige forhold ved årsregnskapet. Kommentarene skal være knyttet til innholdet i alle oppstillinger som inngår i årsregnskapet. Det må opplyses om revisjonsordningen for etaten.

Direktøren skal bekrefte at årsregnskapet gir et dekkende bilde av etatens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld og avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Samferdselsdepartementet i instruksen og økonomistyring og i tildelingsbrev.

Årsregnskapet avlegges ved direktørens signatur på ledelsekommentarene.

- *Bevilgningsrapporteringen med noter*

Det vises til krav som er fastsatt i Finansdepartementets rundskriv R-115. Notene må være fullstendige og korrekte.

- *Artskontorrapporteringen med noter*

Det vises til Finansdepartementets rundskriv R-115.